

Fredericia, den 24. juni 2020

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse om jordbundstypeklassifikation

Tak for muligheden for at komme med bemærkninger til bekendtgørelsen, jeres j.nr. 20-1261-000004

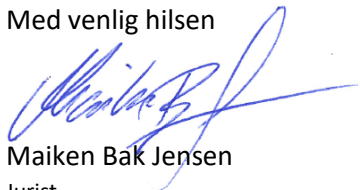
Bemærkninger

Det fremgår af høringen, at jordtyperne er en følge af kortlægning af den danske jordbundsklassificering og at kortlægningen fremgår af Landbrugsstyrelsens Internet Markkort (IMK).

IMK's jordtypekort er meget overordnet og ikke retvisende. Kortet er derfor kun vejledende. I visse situationer direkte forkert. Det bør være sådan, at man som udgangspunkt kan bruge sin viden som landmand om sin jord. Ældre teksturanalyser bør kunne bruges, da dette ikke ændrer sig. Det virker bagvendt at pålægge lodsejeren at bevise, at den overordnede og ikke retvisende kortlægning er forkert.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at hvis man selv vil dokumentere sin jordbundstype, skal der være én prøve pr. 5 ha. Grundlaget for IMK-kortet er så vidt vides nærmere én prøve pr. 100 ha.

Med venlig hilsen

Maiken Bak Jensen

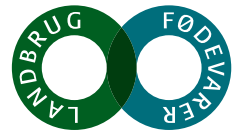
Jurist

Bæredygtigt Landbrug

mobil. +45 27 15 12 00

E-mail: mbj@baeredygtigtlandbrug.dk

Web: www.baeredygtigtlandbrug.dk

Landbrugsstyrelsen

Att.: miljobio@lbst.dk

Cc: chpawi@lbst.dk og misund@lbst.dk

J.nr. 20-1260-000002

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrug & Fødevarers høringssvar over udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2020/2021 (Gødningsbekendtgørelsen)

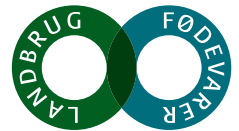
Gødning er den vigtigste forudsætning for, at en plante kan vokse. Heraf udgør kvælstof og fosfor de væsentligste brikker til at skabe væksten. Det er den akkumulerede viden siden stenalderen, hvor vi gik fra jæger-samler samfund til at opdyrke jorden som landmænd. Mangel på gødning vil således reducere både mængde og kvalitet af den høstede afgrøde. Handelsgødning eller anden gødning indkøbes og anvendes på bedriften for at dække planternes behov for næringsstoffer, da der uundværligt vil være et tab i et åbent system, som naturen er, og fordi der årligt fraføres næringsstoffer via de høstede produkter.

Landmanden har desuden en økonomisk interesse i at optimere sit forbrug af gødning, da indkøb af handelsgødning er en stor omkostning hvert år og for økologer en meget begrænset mulighed. En metode til at reducere mængden af indkøbt gødning er at forbedre udnyttelsen af den husdyrgødning, som eventuelt findes på gården. Landmanden har altså en klar økonomisk fordel i at udnytte så meget som muligt af gødningsværdien i husdyrgødning, men er udfordret af en række praktiske problemstillinger som vejret, opbevaringsforhold, udbringningskapacitet og tidspres forårsaget af andre opgaver i marken.

Teoretiske beregninger af potentielle udnyttelser, som måske bliver koblet med nogle forsøgsmæssige resultater, kan ikke altid ekstrapoleres til landmandens virkelighed. Der er simpelthen for mange ubekendte faktorer, som til tider er modsatrettede.

Landbrug & Fødevarer mener, at de foreslåede forøgede krav til udnyttelsen af kvælstof i husdyrgødning i alt for høj grad er baseret på teoretiske antagelser om potentialet i teknologiske løsninger og optimale tildelinger i nogle forsøgspareller. Vi anerkender dog, at de nuværende krav har været gældende i en årrække, og at der løbende er sket nogle teknologiske fremskridt, som med tiden gør, at landmanden kan afbøde nogle af de økonomiske tab af den foreslåede regulering.

Landbrug & Fødevarer skal derfor på det kraftigste anmode om, at der stilles økonomiske ordninger til rådighed for landmanden, f.eks. tilskudsordninger eller ændrede afskrivningsregler, for at mindske de påførte tab og lette indførslen af ny miljøteknologi. De forhøjede effektkrav til husdyrgødningen vil på den korte bane direkte reducere mængden af handelsgødning, som landmanden kan anvende, hvilket ikke nødvendigvis bliver opvejet af forbedret management. For økologer vil kravet direkte medføre en reduktion i den i forvejen begrænsede mængde gødning, der kan anvendes pr. ha.

Det fremgår af høringsudkastet, at den væsentligste ændring er en stigning i udnyttelseskravet for gylle fra svin og kvæg på 5 pct. enheder. For fjerkrædybstrøelse dog 15 pct. enheder og for fjerkrægylle 10 pct. enheder. De foreslåede ændrede krav vil have stor betydning for gødskningen af størstedelen af landbrugsarealet, idet de rammer alle husdyrproducenter i Danmark.

Kravet til udnyttelse af husdyrgødning i Danmark er allerede i dag betydeligt højere end i de andre europæiske lande. Landbrug & Fødevarer finder det derfor kritisabelt, at der ikke er gennemført en systematisk analyse af, hvorvidt bedrifterne kan leve op til de stigende udnyttelseskrav, hvilke investeringer der eventuelt skal til for at nå kravet, og om kravene vil resultere i en øget undergødskning. Det er derfor Landbrug & Fødevarers vurdering, at en række bedrifter vil få meget svært ved at leve op til de forhøjede udnyttelseskrav, med mindre der investeres massivt i øget opbevaringskapacitet, udstyr til gylleforsuring og/eller nedfældning. Desuden er der også et praktisk problem i at fremskaffe større gylletanke og lignende inden 1. august, som betyder, at skærpede udnyttelseskrav de facto er sænkede normer for mange landmænd.

Det bør også indgå i en sådan systematisk analyse, at kravet om målrettede efterafgrøder og ekstra eftervirkning af efterafgrøder på husdyrbrug i forhold til plantebrug, indirekte virker som et ekstra krav på 2-3 pct. ud over de foreslåede udnyttelsesprocenter.

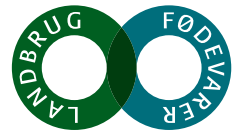
Dertil vil der komme en ekstra omkostning til husdyrbrug, der afsætter husdyrgødning til planteavlsbrug, da værdien af husdyrgødningen bliver ringere. Desuden kan der på planteavlsbrug, der modtager husdyrgødning, komme forhøjede krav til efterafgrøder, da en totalt mængde N udbragt (>80 kg/ha) i husdyrgødning udløser et forhøjet areal med efterafgrøder (10->14 pct.). Hvis mængden af husdyrgødning, som modtages af planteavleren, reduceres for igen at komme under loftet som udløser ekstra efterafgrøder, vil husdyrproducenten ud og skulle lave flere aftaler om udspreddning af husdyrgødning. Disse afledte effekter af den foreslåede regulering mangler at blive belyst på en betryggende måde.

For dybstrøelse fra fjerkræ øges kravet til udnyttelse af kvælstof med 15 procentpoint til et udnyttelseskrav på 60 procent. Der henvises i høringsbrevets afsnit 1.8 til det faglige grundlag fra Aarhus Universitet, hvor der er fundet en markeffekt på op til 80 % af kvælstof i fjerkrægødning, men det påpeges, at der er behov for at styrke det faglige grundlag, hvis udnyttelseskravet for kvælstof i fjerkrædybstrøelse skal skærpes yderligere.

Landbrug & Fødevarer er enige i, at der er behov for at styrke det faglige grundlag. Men der er også behov for en mere principiel diskussion af fastsættelse af udnyttelsesprocenter. Landbrug & Fødevarer mener, at udnyttelsesprocenter skal svare til en gennemsnitlig forventet markeffekt ved "best practise" i et typisk sædskifte. Vi skal opfordre til, at Landbrugsstyrelsen inddrager erhvervet om generelle kriterier for fastlæggelse af udnyttelsesprocenter for kvælstof i husdyrgødning.

I høringsmaterialet er angivet, at Landbrugsstyrelsen har beregnet de økonomiske konsekvenser af øget krav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning til 18 millioner kr. årligt. SEGES har beregnet, at tabet vil være betydeligt større og i niveauet 100-200 millioner kr. pr. år. De økonomiske tab fremkommer, fordi kravene vil resultere i undergødskning og dermed reducere både mængde og kvalitet af de høstede afgrøder.

Landbrug og Fødevarer mener, at det er en stor fejl, at Landbrugsstyrelsen ikke har taget hensyn til, at mange af husdyrbedrifterne allerede er i en undergødskningssituation, fordi de anvender kvotereduktion til at tilpasse sig kravene om efterafgrøder, der på mange husdyrbedrifter er på 45-50 pct. af efterafgrødegrundarealet. De særlige forhold for økologiske bedrifter er heller ikke

indregnet. Desuden tager Landbrugsstyrelsens beregninger ikke tilstrækkeligt hensyn til de økonomiske tab som følge af et lavere proteinindhold i kornet, hvilket også er et resultat af undergødskning. Det samme gælder hensynet til langsigtede negative effekter på udbytterne, hvor den langsomme udpining af jorden år efter år vil forøge tabene. Tabstallene, der bruges i beregninger fra Landbrugsstyrelsen, er udregnet fra 1. årige markforsøg, hvor de langsigtede negative effekter ikke kvantificeres.

Styrkelse af den økologiske sektor i Danmark er indskrevet i regeringens forståelsespapir, med en vision om, at det økologiske areal skal fordobles, og at afsætning og eksport skal styrkes. Det fremsendte forslag til ny regulering vil ikke understøtte denne vision, da økologer ikke har samme muligheder for tilpasninger som den konventionelle sektor, som kan bruge nogle teknologiske metoder f.eks. gylleforsuring eller nitrifikationshæmmere. Økologer er desuden specielt udfordret af stigende krav, fordi forslaget vil reducere mængden af husdyrgødning, som må udbringes efter de nuværende økologiske regler. Økologiske bedrifter har for nuværende et kvælstofloft på enten 60 eller 100 kg udnyttet N i gennemsnit pr. ha afhængigt af valg af niveauet i støtteordningen i "Økologisk Arealtilskud". Derfor betyder de skærpede udnyttelseskrav en begrænsning i adgang til næringsstoffer i den økologiske produktion. Denne skærpelse lægges oveni, at bedriftens loft på 60/100 kg N i forvejen er reduceret pga. eftervirkning af pligtige efterafgrøder (se specifik kommentar til § 8 i nedenstående bilag 1 fra SEGES). Det er en effekt som, rammer bredt både blandt økologiske husdyrproducenter og planteavlere. Derfor mener Landbrug & Fødevarer, at den økologiske sektor skal godskrives med en forhøjelse af kravet til udnyttet N i vilkårene for det økologiske arealtilskud, som neutraliserer det hævede udnyttelseskrav for husdyrgødning.

Landbrug & Fødevarer har ingen kommentarer til udpegningen og ændrede normer for JB11 jorde.

Landbrug & Fødevarer har et stærkt ønske om dialog med Landbrugsstyrelsen om høringssvaret.

Med venlig hilsen

Søren Thorndal Jørgensen
Chefkonsulent

Vand & Natur

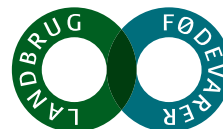
D +45 3339 4662

M +45 6124 0059

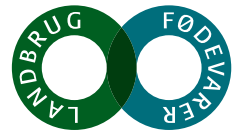
E sthj@lf.dk

Bilag 1: Specifikke kommentarer fra SEGES til bekendtgørelsesudkastet

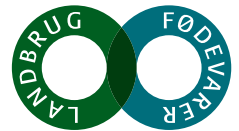
Paragraf	
§ 1 stk. 1)	"Skal anmelde sig", burde det ikke være "tilmelde sig", det er også denne term som anvendes i Gødskningsvejledningen
§ 1 stk. 2, nr. 5	Det fremgår, at blandinger af fra a-e nævnte typer husdyrgødning og andre stoffer, produkter eller materialer defineres som husdyrgødning. I den forbindelse er organisk affald vel "andre produkter"? Hvor meget husdyrgødning skal man blande i affald, før blandingen opfattes som husdyrgødning?
§ 1 stk. 2 7)	Er det korrekt forstået, at forædlet organisk gødning andre steder i bekendtgørelsen omfattes af kategori 6) anden organisk gødning? ellers mangler der en konsekvensrettelse (tilføjelse af den nye gødningstype)?

§ 2 stk. 1	Hvis man er pligtig og opfylder kravene i § 6 i gødskningsloven, så er man fortsat tilmeldt Register for Gødningsregnskab og skal ikke tilmelde sig på ny. Er det korrekt forstået?
§ 8 stk. 3	<p>Formuleringen skal ændres eller helt fjernes. Dels af hensyn til vejrmæssige udfordringer ved høst af en afgrøde – det gælder både år, hvor en våd august og september umuliggør høst af afgrøden, samt tørre år, hvor det efter tildeling af gødningen konstateres, at det rent økonomisk ikke kan gå at høste afgrøden. + godt landmandskab</p> <p>Forslag til ny formulering: Tildeling af kvælstofkvote..., at markens afgrøde dyrkes med henblik på høst til salg, opfodring...”</p>
§ 8 Stk. 5.	<p>Det fremgår, at "virksomheder, der ved aftale med en offentlig myndighed har forpligtet sig til eller i henhold til anden lovgivning er forpligtet til at tilføre en mindre mængde kvælstof end <u>afgrødens</u> kvælstofnorm med fradrag af angiven forfrugtsværdi, jf. bilag 1, tabel 1 og 2, er det denne mindre mængde, der skal anvendes ved beregning af <u>markens</u> kvælstofkvote."</p> <p>Bedrifter med tilsagn om økologisk arealtilskud har forpligtet sig til at udbringe op til 60 eller 100 kg udnyttet N i gns. på den samlede bedrift, men der er ikke en begrænsning på mark-/afgrødeniveau. Derfor kan det ikke være 60 eller 100 kg N, som udgør virksomhedens samlede kvote før fradrag af eftervirkning af pligtige efterafgrøder mv. men skal sammenlignes med den korrigerede kvote.</p>
§ 8 Stk. 7	<p>Det fremgår, at "Kvælstofkvoten for virksomheden opgøres på baggrund af de arealer, virksomheden har rådighed over pr. 31. juli 2021."</p> <p>Arealer, der tilgår en økologisk bedrift med tilsagn om økologisk arealtilskud og som ikke tilføres gødning efter overdragelsen, bør undtages fra beregningen af virksomhedens N-kvote og indgå i kvoten på den virksomhed, hvor gødningen er anvendt.</p> <p>Hvis gødningen overdrages til den økologiske bedrift f.eks. 1. juli (aht. Omlægning til økologi) indgår en stor mængde gødning i den økologiske kvoteberegning og belaster kvælstofloftet på 60 eller 100 kg N væsentligt, med gødning udbragt og udnyttet af overdrager.</p>
§ 10 stk. 4	<p><i>Indtil den 31. marts.</i> Det er til og med 31. marts</p> <p>Ændringer af gødningsplanlægningen kan ske frem til og med 31. marts, som er fristen for indberetning af gødningsregnskabet. Så træder gødningsregnskabet i stedet for en opdatering af gødningsplanlægningen, således at man ikke skal ind og opdatere GKEA.</p>
§ 15 stk. 2	Positivt at orner er medtaget som note 18 i bilag 2, tabel 2.
§ 17, stk. 2	<p>Det fremgår, at "biogasanlægget skal opgøre den mængde leverede afgassede biomasse, som analysen gælder for." I forbindelse med, at der fastsættes krav om, hvordan prøver skal udtages, så mangler der en nærmere beskrivelse af, hvordan analyse og opgjort mængde skal spille sammen. Er det f.eks. den leverede mængde i november, som skal ganges med analysen for november? Eller er det gennemsnittet af de 12 analyser ganget med den totale leverede mængde på et år?</p> <p>SEGES foreslår, at den samlede metode beskrives tydeligere. F.eks. at bilag 3 udvides til at omfatte hele håndteringen af leveret mængde og analyser, så den samlede leverede mængde kvælstof og fosfor opgøres entydigt.</p>
§ 19	Fiber- og væskefraktion:

(og § 18, stk. 1)	<p>I nr. 7 og 8 er indsat faste værdier for udnyttelsen af kvælstof i fiberfraktion og væskefraktion på hhv. 55 og 85 pct. Da forarbejdning til fiber- og væskefraktion afhænger ekstremt meget af både teknologi og gylletype, vil den faktiske udnyttelse meget ofte afvige fra de nævnte krav. Derfor vil faste krav virke meget uhensigtsmæssigt.</p> <p>Den samlede udnyttelse vil praktisk talt altid afvige fra udnyttelsen af den uforarbejdede gylle, som det er krævet i § 18, stk. 1. Hvis for eksempel afgasset gylle med et udnyttelseskrav på 70 pct. separeres, så 20 pct. af kvælstof opsamles i fiberfraktionen, vil det samlede krav ifølge forslaget være på $0,8 \times 85 + 0,2 \times 55 = 79$ pct., hvor det samlede udnyttelseskrav ifølge § 18 skal være 70 pct. Og hvis man (teoretisk set) konstruerede et forarbejdningsanlæg, hvor 99 pct. af kvælstof opsamles i fiberfraktionen, vil det samlede krav være på blot 55,3 pct. SEGES foreslår, at kravene til fiber- og væskefraktioner tages ud af § 19, stk. 1, og at § 18 stk. 1 bibeholdes uændret.</p>
§ 19, stk. 1 nr. 7	<p>Andre typer dybstrøelse end kvæg, svin og fjerkræ:</p> <p>Af nr. 7 fremgår det, at andre typer dybstrøelse end fra kvæg, svin og fjerkræ skal udnyttes med 55 pct. Denne gruppe vil bl.a. omfatte dybstrøelse fra heste, får og geder. Fagligt set er der ingen begrundelse for, at kravet til dybstrøelse fra disse dyr skal være højere end for kvæg og svin.</p> <p>SEGES foreslår, at dybstrøelse tages ud af nr. 7 og i stedet omformulerer nr. 5, så den lyder: "Dybstrøelse (andre dyrearter end fjerkræ: 50 pct.)"</p>
§ 19, stk. 1 nr. 8	<p>Hidtil har der været et fast krav til udnyttelsen af kvælstof i væskefraktionen, såfremt fiberfraktionen afbrændes på 85 pct. Denne faste faktor er indført i 2007, og siden da har biomasse i biogasanlæg, biogas- og separeringsteknologi ændret sig betydeligt. Derfor er kravet om 85 pct. ikke længere tidssvarende. F.eks. viser en konkret gennemregning for biogasanlægget Maabjerg BioEnergy, at kravet til fiberfraktion skal være på minus 40, hvis væskefraktionen skal sættes til 85 pct., og det vægtede gennemsnit skal svare til udgangspunktet i den afgassede gylle. SEGES foreslår, at kravet til en fast udnyttelse på 85 pct. fjernes fra bekendtgørelsen, således at fastsættes efter de almindelige regler, hvor der beregnes et vægtet gennemsnit mellem fiber- og væskefraktion. Alternativt kan man fastsætte regler om, at kravet skal svare til ammoniumandelen eller som alternativ 2 indføre en beregningsformel, som det kendes for affald (§20, stk. 5).</p>
§ 20, stk.4, nr. 7	<p>Der er indført en ny kategori med forædlede organiske gødninger, og udnyttelseskravet er 90 pct. Da organiske gødninger i praksis altid indeholder en vis mængde organisk bundet kvælstof, vil et krav til kvælstofudnyttelse på 90 pct. meget sjældent kunne realiseres i praksis.</p> <p>Af definitionen i §1 kan man læse, at forædling er tørring eller forædling på anden vis. SEGES skal gøre opmærksom på, at mange forædlingsformer ikke vil medføre en høj kvælstofudnyttelse. F.eks. vil tørring ofte medføre en lavere udnyttelse, da plantetilgængeligt kvælstof tabes i tørringsprocessen.</p> <p>SEGES foreslår, at kategorien enten fjernes, eller at definitionen i § 1 gøres mere specifik, så kategorien kun kommer til at omfatte organiske gødninger med en reel mulighed for en meget høj kvælstofudnyttelse.</p> <p>Er forædlede organiske gødninger = "organisk handelsgødning", som er optaget i Gødningsfortegnelsen? Eller er det kun en delgruppe?</p>
§ 28 stk. 7	<p>Indberetning af flydende ammoniak der bør fristen for indberetning udsættes til 15. september, så man ved, om der er udløst dispensation for ludning af halm.</p>

§ 28 stk. 6	Det gælder vel ikke for ren have-park affald, der er komposteret?
Bilag 3	<p>Manglende fradrag for lagertab:</p> <p>Der fastsættes regler for prøvetagning, som i praksis vil betyde, at prøverne skal taget på biogasanlægget, inden den afgassede biomasse er lagret hos modtageren. Hos modtageren sker der efterfølgende et lagertab, og dette lagertab udgør ifølge standardtal fra Aarhus Universitet 4 pct. af totalkvælstof i gylletanke uden fast overdækning. I biogasanlægget indberetning - og dermed modtagerens gødningsregnskab - fradrages ifølge forslaget ikke for dette lagertab. I normerne for "almindelig" husdyrgødning er der sket et fradrag for lagertab i den kvælstofmængde, som skal indregnes i gødningsregnskabet. For afgasset gylle afhentes gyllen ved stalden, inden der sker et lagertab, og der sker ikke et fradrag for lagertabet i den afgassede gylle efter afgasningen.</p> <p>SEGES foreslår, at der sker et fradrag på 4 pct. af totalkvælstoffet for afgasset biomasse leveret fra biogasfællesanlæg.</p>
Bilag 3	<p>Prøvestørrelse:</p> <p>Det fremgår, at der skal udtages delprøver på 0,5 liter 4 gange pr. måned og prøverne skal samles til en prøve på 2 liter, som skal sendes til laboratoriet. En standard prøveflaske er imidlertid kun på 1 liter, og denne mængde er rigelig til laboratorieanalyse.</p> <p>SEGES foreslår, at det er tilstrækkeligt, at der kun indsendes 1 liter.</p>
§ 3 stk. 1	<p>Når der er fejl på kortet, så burde det ikke være for landmandens egen regning at foretage prøveudtagningen.</p> <p>Det er en skærpelse, at der skal udtages en prøve pr. for hver 5 ha på hver mark. Hidtil har der skulle udtages 2 jordprøver på en 10,2 ha mark, nu skal der udtages 3 jordprøver. Det er en unødigt stramning, der medfører en større udgift for landmanden.</p>
§ 3. stk. 4	Der er krav om, at prøveudtagningen skal indtegnes på markkort. Denne indtegnning burde kunne erstattes af GPS-koordinater.
Generelt	Der står ikke i bekendtgørelsen noget omkring, hvis man ønsker at tage jordprøver i underjorden for at få en "JB 4.2", altså med JB 6-kvote. Hvordan skal det gøres, eller er det ikke muligt inden for reglerne?